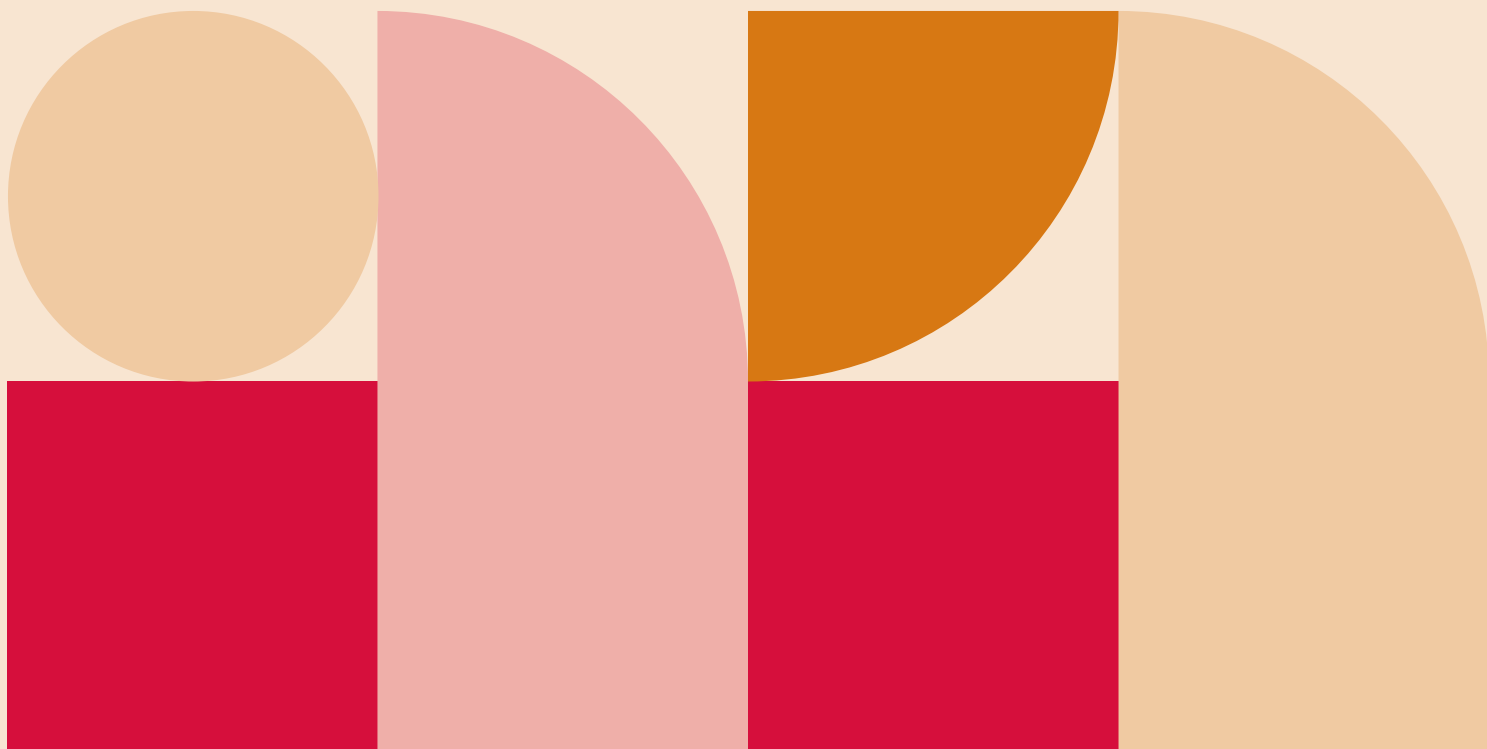

Forsterket innsats og samarbeid om inkludering

Sluttrapport 2026

Innhold

Forord	3
Back to school – Stay at School	5
Frafall og skreddersydd retur til ny deltakelse.....	7
Kraftkollektivet – empatiske voksne og robust ungdom	9
Læringsmiljøteamet (LMT)	11
Mestringsprosjektet	13
NomeModellen for lese- og skrivevansker	15
Ressursteam – sammen om å sikre en trygg overgang	17
Rocket-Man.....	19
Seeds of empathy.....	21
Tilpasset opplæring i språk og arbeidslivskultur	23
Trygg ungdom – FROG online	25
Tverrfaglig samarbeid etter SE/IPS metode i lostjenester rettet mot ungdom	27
Ung Framtid – Psykisk helse og familiestøtte	29
Ungt innenforskap.....	31
Tilbakemeldinger fra prosjektledere	33

Forord

Hvordan startet dette?

Fylkestinget i Vestfold og Telemark bevilget i 2022 42,5 millioner kroner til en bred satsing på økt inkludering og ung deltakelse. De ba videre om økt samarbeid mellom relevante aktører for å redusere andelen unge som er utenfor arbeid og utdanning.

Midlene ble lyst ut og det kom inn totalt 75 søknader. Av disse ble det valgt ut 21 tiltak som i høy grad svarte ut de vedtatte kriteriene, 14 i Telemark og 7 i Vestfold.

Søknadene, og de tiltakene som ble valgt ut, utgjorde en bred vifte av tematikk, målgrupper og eierskap; fra kommuner, via ideelle aktører, sosiale entreprenører til universitet. Skulle vi lykkes med å bidra til bred inkludering, trengte bredden av samfunnet å bli mobilisert.

Hva har fylkeskommunen bidratt med?

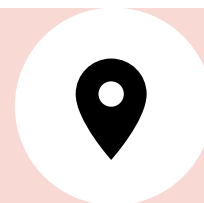
Tiltakseiere og prosjektledere ble raskt samlet og har blitt fulgt opp gjennom hele tilskuddsperioden. Etter delingen av Vestfold og Telemark fylkeskommune har Telemark fylkeskommune fulgt opp de 14 tiltakene som er lokalisert i vårt fylke.

Oppfølgingen har i stor grad dreid seg om å legge til rette arenaer for erfaringsdeling og kompetanseheving. Hovedtemaene for kompetanseheving har vært egenevaluering, implementering og prosessledelse.

Hva har vært målet for arbeidet?

Samfunnet vårt trenger at alle er inkludert og alle trenger å høre til og bidra med noe. Å forebygge utenforskap og fremme inkludering har vært målet for satsingen generelt og for samtlige av tiltakene. Virkemidlene har imidlertid vært ganske ulike.

Når man får prosjekttilskudd for en periode, er det alltid en fare for at tiltaket varer så lenge som midlene rekker. Det er verken etisk eller bærekraftig! I dette arbeidet har det derfor vært tydelig og gjennomgående oppmerksomhet på å utvikle arbeidsmåter, kunnskap og erfaring som kan vare lenge utover tilskuddsperioden. Det er sannsynlig at tiltakene og arbeidsmåtene vil endre seg over tid, men gjennom det grundige søkelyset på egenevaluering og implementering er det bygget et grundig fundament for videreføring både i den enkelte virksomhet/organisasjon og i Telemark fylkeskommune.

Målsetting

I fellesskap utvikler vi varige tiltak og arbeidsmåter som forebygger utenforskap og fremmer inkludering.

Hvilke målgrupper har vi nådd?

Forebyggingstrekanten er en modell som brukes for å vise hvordan forebyggende innsats kan organiseres på tre nivåer – fra bred innsats for alle til målrettet hjelp for noen få.

De tre nivåene

1. Universell forebygging (grønt nivå)

- Retter seg mot alle barn og unge
- Skal fremme trivsel, helse og gode levevaner
- Eksempler: godt skolemiljø, inkluderende fellesskap

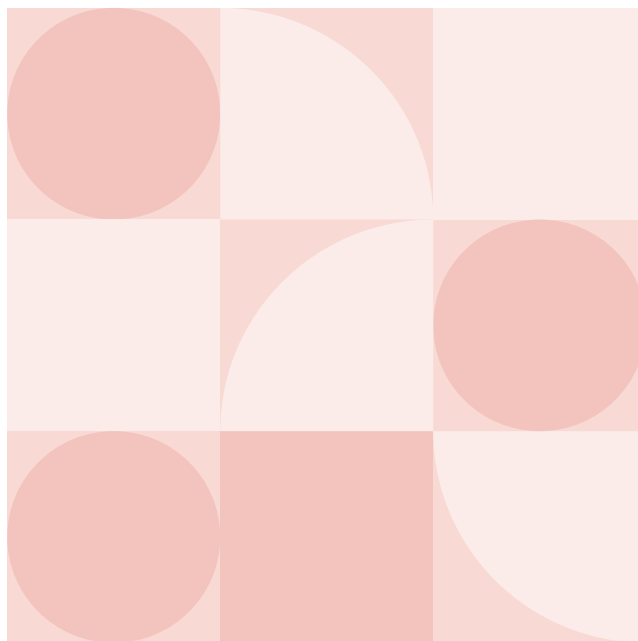
2. Selektiv forebygging (gult nivå)

- Retter seg mot grupper med økt risiko for utenforskap
- Tidlig innsats for å hindre utvikling av problemer
- Eksempler: ekstra oppfølging, lavterskeltiltak, gruppebaserte tilbud

3. Indikert forebygging (rødt nivå)

- Retter seg mot enkeltpersoner som allerede har falt ut av skole eller utdanning
- Mer målrettede og ofte tverrfaglige tiltak
- Eksempler: individuell oppfølging, spesialiserte tjenester

Tiltakene som er beskrevet i denne rapporten er alle plassert inn i forebyggingspyramiden etter hvor de har sin målgruppe.

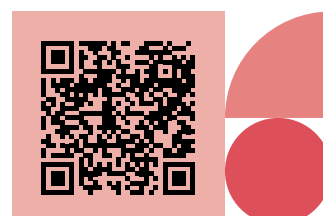
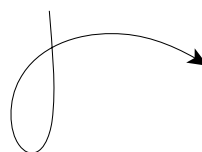

Har satsingen lyktes?

Utenforskapstallene er bemerkelsesverdig stabile til tross for en bred innsats både i dette arbeidet og i samfunnet ellers. Betyr det at dette arbeidet var forgjeves?

Det er en lang rekke påvirkningsfaktorer som spiller inn på tall om utenforskap, og svært mye er utenfor hva vi har påvirkning på. Det er grunn til å tro at de erfaringene, kunnskapene, arbeidsmåtene og samarbeidsrelasjonene som er utviklet gjennom denne satsingen, vil kunne gi positive effekter i lang tid fremover. Hvorvidt de vil kunne ha innvirkning på statistikkene, er uvisst, men det betyr ikke at innsatsen ikke har effekt.

I denne rapporten kan du lese en kort sluttrapport fra hvert av tiltakene. De fleste av tiltakene har mer utdypende informasjon på Telemark fylkeskommunes nettsider telemarkfylke.no/forsterket-innsats.

Back to school – Stay at School

Beskrivelse av tiltaket

Hovedformålet med tiltaket har vært å få Back to school (B2S)/Stay at school (S@S) inn i varig drift.

Resultatene etter prosjektetableringen av B2S/S@S var så gode at det ble viktig for oss å få prosjektet over i varig drift. Vi hadde en full ressurs til tiltaket, og det viktigste med forsterket innsats prosjektet ble å finansiere denne stillingen videre.

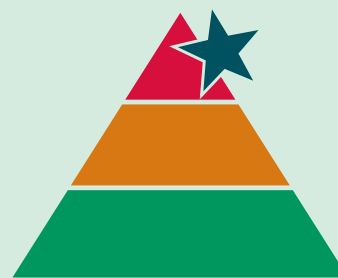
Vi begynte arbeidet med å tydeligere forankre B2S/S@S prosjektet i de to kommunene, Midt-Telemark og Nome. Rent konkret ble det etablert kontakter mot kommunalsjefer og kommunedirektører. Vi hadde allerede et godt samarbeid med skolene som vi bistår. Det var likevel viktig for oss å forankre det i Fylkeskommunen, og da særlig gjennom Oppfølgingstjenesten (OT).

Vi etablerte et tydelig samarbeid med OT og laget en samarbeidsavtale om delt ressurs mellom Nav, kommunene og Fylkeskommunen.

Viktigste punkter fra egevaluering

Det har vært viktig med tett og godt samarbeid mellom de ulike aktørene, slik at tilbudet består ved uforutsette hendelser. Ressursen har vært plassert i Nav, og det har vært viktig at de andre som jobber med ungdom, kan følge opp ungdommene ved eventuelle fravær.

Forebyggende arbeid gir ikke alltid umiddelbare resultater og det er viktig å vise tydelig prioritering med tanke på ressurs som går til dette arbeid.

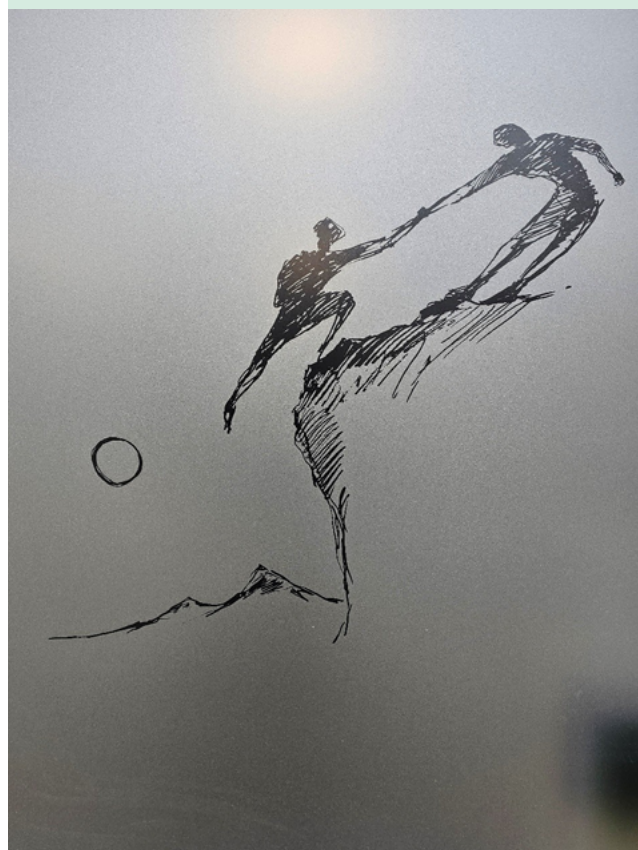
**Midt-Telemark
kommune**

**Nav Midt-Telemark og Nome,
v/ Midt-Telemark Kommune**

Kontaktperson

Tore Prestrud Astad, tlf.: 91 52 12 41

Suksessfaktorer

Å få flere engasjerte aktører sammen om felles mål, og en jevnlig evaluering av samarbeidsavtalen mellom Nav og Oppfølgingstjenesten har vært avgjørende for prosjektet.

«Det har vært som å få hjelpende vegger rundt seg, som bare dytter deg framover og oppover»

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Vi har etablert godt samarbeid med Oppfølgingstjenesten med faste møtepunkter, som har vært avgjørende for forankringen mot varig drift.

Praksishistorie

«Jens» er en av ungdommene som har fått god hjelp fra Back to School. «Jens» forteller:

«Jeg startet på skolen som alle andre, men droppa ut det første året på videregående. Jeg hadde valgt en linje som ikke passa meg helt. Året etterpå prøvde jeg igjen, og det gikk bra i de fagene jeg likte, men motivasjonen forsvant i andre fag. Så faller man utenfor i en dårlig bane da, og plutselig er man i midten av 20-årene. Jeg gav opp»

Gjennom B2S/S@S ble det laget et fleksibelt løp for å klare fagene. OT hadde god oversikt over hva som manglet av fag og skolene stilte opp med lærerressurser.

«Så lenge du er villig til å klatre selv, så henger liksom hjelpemidlene der»

Veien videre

Vi er i drift etter prosjektperioden er gjennomført og fortsetter det gode arbeidet videre.

Det har vi fått til gjennom et tydelig forankringsarbeid mot kommunene og Fylkeskommunen. Vi og OT så tidlig at vi hadde sammenfallende interesser og bygde videre på erfaringene med oppfølging av ungdom som står i fare for å falle ut av skolen.

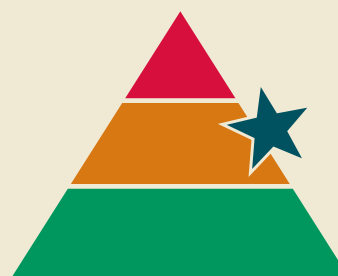
Frafall og skreddersydd retur til ny deltakelse

Beskrivelse av tiltaket

Mange elever i yrkesfag i videregående avbryter skolegangen fordi de ikke består matematikk. Selv i praktiske fag står teori sterkt, og beståtte fellesfag er avgjørende for læreplass. Tiltaket tok utgangspunkt i hvordan matematikk kan læres og vurderes i en praktisk ramme. I verkstedet løste elever med manglende måloppnåelse i matematikk utregninger de ikke mestret i klasserommet. Tiltaket prøvde derfor ut teoretisk læring og vurdering i praktiske situasjoner, for økt mestring. Arbeidet startet med tidligere frafallselever i et panel som ga viktige innspill til betydningen av praksisnær teori. Deres stemme ble ekstra viktig siden de var eksterne og deltok som besøkende.

Viktigste punkter fra egenevaluering

- Pilotering med VG1-yrkesfagelever viser at elever med lav måloppnåelse i matematikk responderer positivt på praktisk undervisning i verksted.
- Erfaringene fra gjennomføring med elever fra Lunde tiårige skole i verksted på Nome VGS viser økt mestring og læring: praktisk arena reduserer teorivegring og styrker overføring av teori til praksis.
- Ny mestring og økt teorikunnskap hindrer frafall for elever på VGS og fare for frafall på u-trinnet.

USN Universitetet
i Sørøst-Norge

Universitetet i Sørøst Norge
i samarbeid med NAV
Midt-Telemark og Nome
videregående skole

Kontaktpersoner

Arne Grave, tlf.: 91 13 20 85

Trine S. Ask,
tlf.: 45 42 57 71 / 35 57 53 14

Geir H. Moshuus,
tlf.: 40 04 44 10 / 35 57 54 43

Suksessfaktorer

«Vi lærer mer matte på verkstedet enn i klasserommet». Dette sitatet er fra en tiendeklassing som deltar i arbeidslivfag på verksted på Nome vgs.

Utviklingsarbeidet lyktes gjennom tett samarbeid mellom matte- og verkstedlærere, felles planlegging på tvers av skoler, små elevgrupper og ledelsesforankring som gjorde praksisrettet matematikk mulig å utvikle og innlemme i ordinær drift.

«Når vi jobber på verkstedet, ser vi fort hvor nyttig matematikk kan være.»

– 10. klasseelev Nome tiårige skole

«Mange av elevene kan mye mer enn de får vist i klasserommet. Her på verkstedet kommer det fram når de får bruke matematikken i praksis.»

– Mattelærer Nome tiårige skole

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

- Samarbeid fellesfag–verkstedlærere.
- Samarbeid ungdomsskole–VGS om teoretiske fag i verksted.
- Erfaringsutveksling mellom skoler på ulike trinn, NAV og USN.

Basskassa – praksishistorie

Målestokken ligger tett mot MDF-plata. En elev sitter på knærne, med bøyd rygg. Et øye er lukka, mens det andre myser mot hjørnet på plata. Målet ser ut til å være riktig. Sidemannen bekrefter. 450 mm. Perfekt. Det lages basskasse. Den er nøye planlagt. Målene er eksakte. Det må de være for at lyden skal bli bra. Basskassa skal settes inn i en UTV. Mattelæreren hukes inn av de to elevene. De lurer på om han kan hjelpe dem med å få skjært til platene nå som alle mål er klare? Læreren nikker, det kan han. «Men dere, vet dere om kantene er nøyaktige 90 grader?» De to elevene ser på hverandre. De tror jo det, men vet de om vinklene er 90 grader? «Jeg kan vise dere hvordan dere kan sjekke vinkelen om dere vil?». Det vil elevene. Basskassa er viktig. Den må bli bra.

Veien videre

Veien videre er å etablere varige, praktiske undervisnings- og vurderingsformer i fellesfag. Nome vgs bruker «Skreddersøm», der lærere får ikke-timeplanlagt tid til å støtte utvalgte elever i praktiske situasjoner de ofte mestrer godt, i hel klasse. På ungdomsskolen trengs verksteder og lærere med praktisk kompetanse, i tillegg til finansiering slik som på vgs. Skreddersøm-idéen er forankret i etablerte nettverk med mål om en varig løsning.

Kraftkollektivet – empatiske voksne og robust ungdom

Beskrivelse av tiltaket

Inkludering:

Prososiale aktiviteter på tvers av klasser og trinn, for erfaring av gode fellesskap. Kursing i Tankevirus (KAT) for elevene, og fokus på felles grunnforståelse forankret i tilknytninsteori og traumeforståelse hos voksne (mestring). Hettejakker med slagordet «Me – ikkje meg» for fellesskap og identitet (symbolsk).

Utvikle et tverrfaglig samarbeidsteam (TPO+) mellom Bø vgs. og Ung Arena:

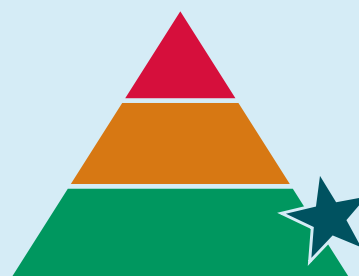
Rask avklaring for riktig hjelp til rett tid for eleven (system). Eleven får rask tilgang til riktig støtte (individ). Økt kompetanse på menneskemøter hos voksne og ungdom. Tett samarbeid med «Sammen mot – trygge voksne for trygge barn», kommunal satsning på de grunnleggende kompetanseområdene: Trygghet – Barnesyn - Følelsesregulering - Traumeforståelse

Viktigste punkter fra egenevaluering

Det har vært innhentet evaluering fra elevene i styringsgruppa og i elevråd. I tillegg har det vært benyttet ulike evalueringsskjemaer.

Når det gjelder kompetanseheving har både elever (Tankevirus), foresatte (temakvelder) og ansatte (Sammen Mot) gitt positive evalueringer på det de har vært med på.

Når det gjelder inkluderingstiltakene er den vesentligste erfaringen å finne riktig aktivitet

Bø
VIDAREGÅANDE SKULE

Bø videregående skule og Ung Arena-Sammen Mot Midt-Telemark

Kontktpersoner:

Trond Garborg, Ung Arena,
tlf. 99 20 67 42

Runar Elvestad, Bø vgs., tlf. 99 55 96 69

Alle foto: Bø videregående skule

«Det er lettere å reflektere sammen over elevens utfordringer når vi bytter ut begrepet atferdsvansker med smerteuttrykk».

– Lærer

Suksessfaktorer:

Systematisk elevmedvirkning på alle nivå. Knytte tiltakene sammen med allerede eksisterende prosjekter. Systematisk evaluering av tiltak, med hensikt å beholde, forbedre eller avvike. Bredt sammensatt styringsgruppe bestående av lærer, elever, og ledelse fra begge aktører.

til rett tid, f.eks prioritering av prososiale fellesaktiviteter i oppstarten av skoleåret.

Evaluering av TPO+:

Alle involverte i samarbeidet opplever en mer effektiv hverdag, der elevenes behov møtes bedre.

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Utvidet tverrfaglig samarbeid i TPO+, med bl.a. Ung Arena, OT, NAV og PPT. Økt elevmedvirkning ved trinnvise elevråd. Årshjul som strukturerer samarbeidet mellom skolen og eksterne aktører rundt områdene rus, psykisk og seksuell helse, personlig økonomi, politi og karriereveiledning.

Praksishistorie

«Her følte jeg meg tatt imot med en stor klem, fra første dag». Uttalelsen kommer fra en elev på Bø videregående skole, som ble intervjuet i en en reportasje om skolemiljø i Ung Varden høsten 2025. I reportasjen beskriver elevene et inkluderende skolemiljø med høy trivsel og en fin hverdag fri for sosiale hierarkier og mobbing. Elevundersøkelsen høsten 2025 viser 0 % mobbing på skolen. Voksne på skolen beskriver et felles og endret språk om elevens utfordringer.

Veien videre

Videreføre og videreutvikle tiltakene i daglig drift via årshjul, med aktiviteter som ikke trenger økonomiske midler utover egeninnsatsen fra instansene, med dette: videreutvikle tverrfaglig samarbeid i TPO+, prioritere inkluderende aktiviteter for elever på tvers av klasser og trinn og fortsette kompetanseheving for ansatte, elever og foresatte.

Læringsmiljø- teamet (LMT)

Beskrivelse av tiltaket

Vinje kommune har oppretta eit kommunalt innsatsteam - Læringsmiljøteamet.

Dette teamet er eit tverrfagleg rettleiingsteam som støttar barnehagane og skulane i deira arbeid med å sikre at barna i Vinje har eit trygt og godt barnehage- og skulemiljø. Gjennom arbeidet i teamet har me hatt fokus på å førebygge utanforskap og mobbing. Teamet har hatt fokus på å bidra til tverrfagleg samarbeid og legge til rette for auka kompetanse og samhandling blant alle som jobbar med barn og ungdom – laget rundt barnet. Teamet har hatt ein sær viktig funksjon som kompetansesentral der beste praksis og erfaringar har blitt delt på tvers av verksemder innanfor helse og oppvekst.

Læringsmiljøteamet er ei ressursgruppe for leiarar og tilsette i Vinje oppvekst. Teamet er ei konsultativ og ambulerande teneste.

Viktigste punkter fra egenevaluering

- Undervegsvurdering er viktigaste form for vurdering som handlar om timing og klok kursendring.
- Godt implementeringsarbeid skaper forankring, forståing og framdrift.
- Tverrfaglegheit krev fastsett tid til samarbeid over tid.
- Viktig med kontinuerleg kompetansepåfyll.
- Best kontinuitet og framdrift i prosjekt med dedikert prosjektleiar med avsett tid til koordinering og møteverksemd.
- Hyppig omtale av prosjektet skapar kjennskap og legitimitet.

VINJE

Vinje kommune

Kontaktperson

Anders Sandvik, tlf.: 95 40 75 93

«Det verkar fornuftig å investere i tverrfagleg samarbeid som kan bidra til å finne løysingar i større samfunnsutfordringar»

- politikar om LMT

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

- LMT har fast samarbeidstid kvar veke med deltaking frå barnehage, skule og helsetenesta.
- LMT bidreg med kompetanseheving, bistand og refleksjonsøker i alle verksemdar.

Gjennomføring av SNU-metoden – praksishistorie

LMT bistod i planlegging, gjennomføring og evaluering av den omfattande SNU-metoden på to klasser på to ulike skular. Under kyndig fagrettleiing frå Læringsmiljøsentertet ved UIS initierte og fasiliterte LMT ein stor og lengre prosess for omlegging av skulemiljø. Teamets kompetanse, tidsressursar og fleksibilitet gjorde det mogleg å setje inn store ressursar i eit krevjande arbeid som faktisk gav veldig gode resultat. Betre læringsmiljø og meir nøgde elevar, foreldre og lærarar var det skulane satt igjen med. Dette hadde ikkje vore mogleg utan ressursteamet. Betre kvardagar for alle og mindre utanforskap var gevinsten. Element frå dette arbeidet blei rulla ut på alle skulane i Vinje.

Veien videre

LMT skal vidareførast innanfor dei totale rammene til fagområda Helse og meistring og Vinje oppvekst. Ressursteamet har synt seg viktig som støttespelar og pådrivar for barnehagane og skulane slik me håpa på. Sjølv om det er innsparingstider vel me å prioritere dette arbeidet, fordi me ser at det gjev effekt og fordi me trur at me kan overføre strategiar om refleksjon og samhandling vidare. LMT har funksjon på alle trinn i tiltakspyramiden.

Suksessfaktorer

- Dedikerte personar med høg fag- og relasjonskompetanse
- Avsett tid til arbeidet som gjev handlingskraft og fleksibilitet
- Deling av beste praksis på tvers av faggrupper og kollegium
- Ulike tiltak frå sparring og refleksjon til «tyngre tiltak»

Mestringsprosjektet

Beskrivelse av tiltaket

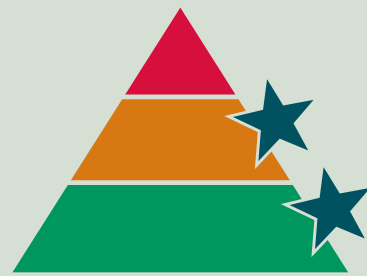
Nome videregående skole har styrket overgangen mellom ungdomsskolen og videregående opplæring. Vi har samarbeidet med 6 kommunale grunnskoler om kompetanseheving, tidlig innsats, inkludering og oppfølging innen lese- og skrivevansker, dysleksi og matematikkvansker. Nome videregående skole og Flatdal skole har blitt Dysleksivennlige skoler i prosjektperioden. Alle skolene i Mestringsprosjektet har endret rutiner innen inkluderende undervisning og vurdering. I prosjektet har det blitt vektlagt erfaringsdeling og kompetanseheving. Kompetansehevingen har blitt tilpasset hver enkelt skole ut ifra behov, i form av foredrag og deltagelse på kurs. Kompetansehevingen har ført til at 6-8 lærere har blitt Logos-sertifisert og kan teste om elever har dysleksi i samarbeid med PPT.

Viktigste punkter fra egenevaluering

- Mestringsprosjektet har ført til kompetanseheving innen inkluderende undervisning og vurdering.
- Prosjektet har ført til nye rutiner innen bruk av digitale hjelpemiddel og foreldresamarbeid.
- Elevstemmen har kommet tydelig frem med fokus på «tidlig innsats» og bedre tilrettelegging for hele klassen (ikke bare de med diagnoser).

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Tettere samarbeid mellom 6 kommunale grunnskoler og Nome videregående skole. Foreldreinvolvering i forbindelse med mottakssamtaler er forbedret.

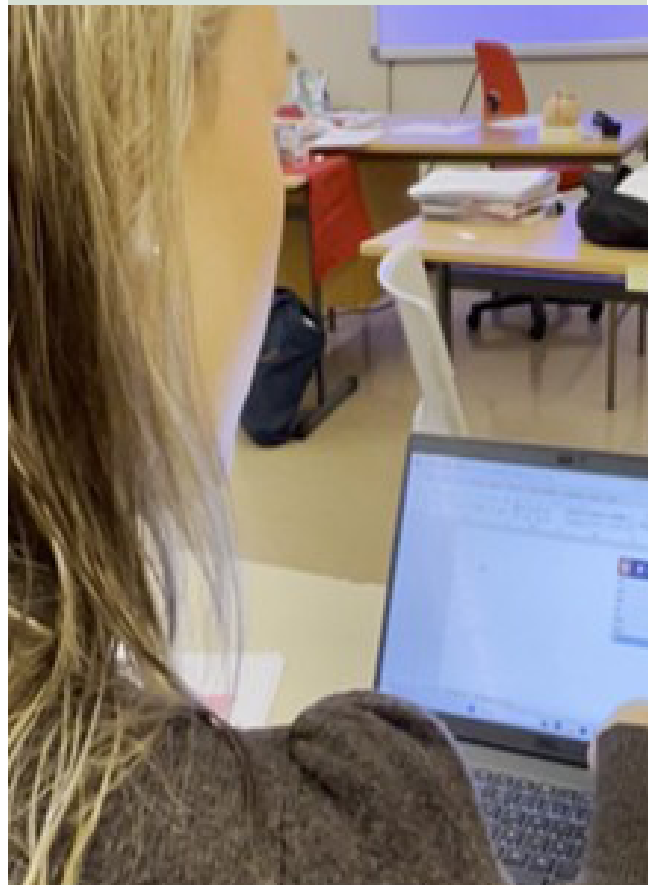

Nome
VIDEREGÅENDE SKOLE

Nome videregående skole

Kontaktperson

Hanne Staver Slette-meås,
tlf.: 97 54 37 05

Alle foto: Nome videregående skole

«Jeg måtte jobbe hardere enn alle andre. Jeg synes det var urettferdig at jeg lå lengre bak de andre i klassen min. I alle fall når jeg ikke forstod grunnen til at jeg alltid lå bak».

«Vi har lyst på like gode karakterer som andre, derfor er det viktig at vi får den tilretteleggingen vi har krav på».

Suksessfaktorer

Elevstemmen har kommet tydelig frem og skapt engasjement og forståelse for viktigheten av å samarbeide om kompetanseheving innen lese- og skrivevansker samt matematikkvansker. Prosjektet har skapt en endring som vil få flere elever til å lykkes i skolen og videre i livet.

Praksishistorie

Rektor på en av samarbeidsskole til elevene i prosjektet: «Dere er så flinke til å sette ord på hvordan det er å ha dysleksi, veldig bra!»

Sitater fra samarbeidsskolene:

«Eleven ble svært letta over å få diagnosen dysleksi. Bitene falt på plass. Eleven fikk opplæring i hjelpemiddel og tilpasset oppgaver slik at lesing og skrivning ikke ble en hovedbarriere. I tillegg ble foreldrene involvert i hvordan hjelpemiddel kunne brukes hjemme. Resultatet ble bedre selvtillit og større faglig progresjon. Positiv opplevelse for resten av klassen når bruk av digitale hjelpemiddel ble normalisert og en naturlig del av læringen».

«Bedre læringsutbytte og økt opplevelse av mestring i skolehverdagen».

Veien videre

Opprettholder teams-rom for deling og samarbeid med samarbeidsskolene. To skoler har blitt Dysleksivennlige, som innebærer at skolene må fortsette og ha fokus på inkluderende tiltak. Overgangsforum blir en arena hvor man jobber videre med kompetanseheving innen dysleksivennlig undervisning og matematikkvansker. Prosjektet har startet et arbeid innen inkluderende praksis og tidlig innsats som det bør bygges videre på.

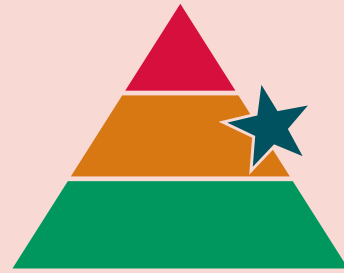
NomeModellen for lese- og skrivevansker

Beskrivelse av tiltaket

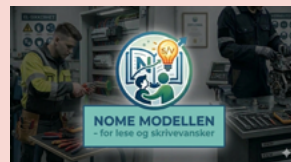
Vi ønsker å bedre overgangen mellom videregående yrkesfaglig skole til lærlingtiden ute i bedrift for elever/lærlinger med lese- og skrivevansker, samt forbedre samarbeidet mellom aktørene som har ansvaret for oppfølging gjennom hele utdanningsløpet. Deling og heving av kompetanse, samt utveksling av erfaring mellom skoler og opplæringskontor/bedrifter og fagprøvenemnder har vært fokus gjennom hele prosjektperioden. Ved å utvikle ett samarbeid om lese- og skrivevansker mellom ungdomsskoler, videregående skoler og bedrifter/opplæringskontorer har vi styrket opplæring av elever/lærlinger med lese- og skrivevansker fra oppstart VG1 til bestått fagprøve.

Viktigste punkter fra egevaluering

- Tidkrevende samarbeidsform med mange aktører, og sårbar prosjektstyring fordi det har vært for få ansvarlige i styringsgruppa.
- Opplæringskontorer melder om økt fokus og tilrettelegging, god effekt for lærlingene der endringer er gjennomført 100%.
- Forankringsprosess veldig viktig for alle aktører i forkant av prosjektgjennomføringen.

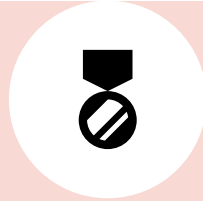
Nome
VIDEREGÅENDE SKOLE

Nome videregående skole

Kontaktperson

Sindre Gulbrandsen tlf.: 95 42 16 61

Suksessfaktorer

- Forankring og endringsvilje hos opplæringskontorer
- God struktur og plan på gjennomføring
- Kort vei til personell med endringsmyndighet

«Å høre at dere diskuterer og samarbeider om lese- og skrivevansker gjør meg trygge nå som jeg snart skal ha eksamen og fagprøve»

- Henrik, lærling i elektrikerfaget

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert:

- Jevnlige diskusjoner og møter mellom avgiverskoler og flere opplæringskontorer i forbindelse med overgang elev-lærling
- Endret praksis ved oppstartsmøter for lærlinger hos 7 opplæringskontorer

Praksishistorie

Ved en enkelt endring i tekstfont og fargeoppsett, og takket være kort tjenestevei, så endret vi oppsett i elektrolærlingenes dokumentasjons-systemer til en dysleksivennlig utgave som bedrer bruken for alle elektrolærlingene i hele Norge som bruker plattformen (ca 8000 lærlinger)

Veien videre

- Gjennom jevnlig møter og samarbeid har vi etablert ett samarbeid mellom lærere og ansatte i opplæringskontorer som tidligere ikke fantes om temaet lese- og skrivevansker.
- Lese- og skrivevansker fortsetter nå som ett naturlig tema i samhandlingen, overgangsmøter, bedriftsbesøk osv.
- Fokus på informasjonsdeling og GDPR problematikk i fylkeskommunen er fremdeles ett hinder for samarbeid og må utvikles videre

Ressursteam – sammen om å sikre en trygg overgang

Beskrivelse av tiltaket

Tiltaket skal styrke overgangen fra grunnskole til videregående skole for særlig sårbare elever i Siljan kommune.

Mål

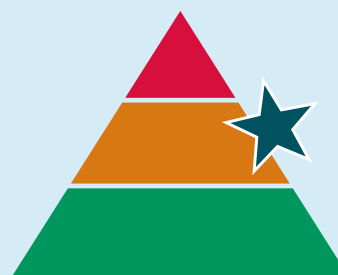
- Gjennomføring av videregående opplæring
- Økt motivasjon og mestring til utdanning og arbeidsliv
- Har et sosialt nettverk

Innhold

Alle sårbare elever har fått tett oppfølging av trygge, kjente ressurspersoner, spesielt i overgangsfasene. Disse ressurspersonene har også gjort det mulig å gi elevene tilbud om ulike grupper både i skoletiden og på fritiden. Gruppene ga mulighet for praktisk læring, mestring, motivasjon og sosial tilhørighet. Ressurspersoner i frivilligheten har vært sentralt for oppfølging av ungdom, spesielt på fritiden. De har vært trygge rollemodeller, gitt elevene praktisk kompetanse og bistått med yrkesrettede erfaringer. Kommunens tverrfaglige ressursteam har bistått ansatte og elever med rask støtte ved behov.

Viktigste punkter fra egevaluering

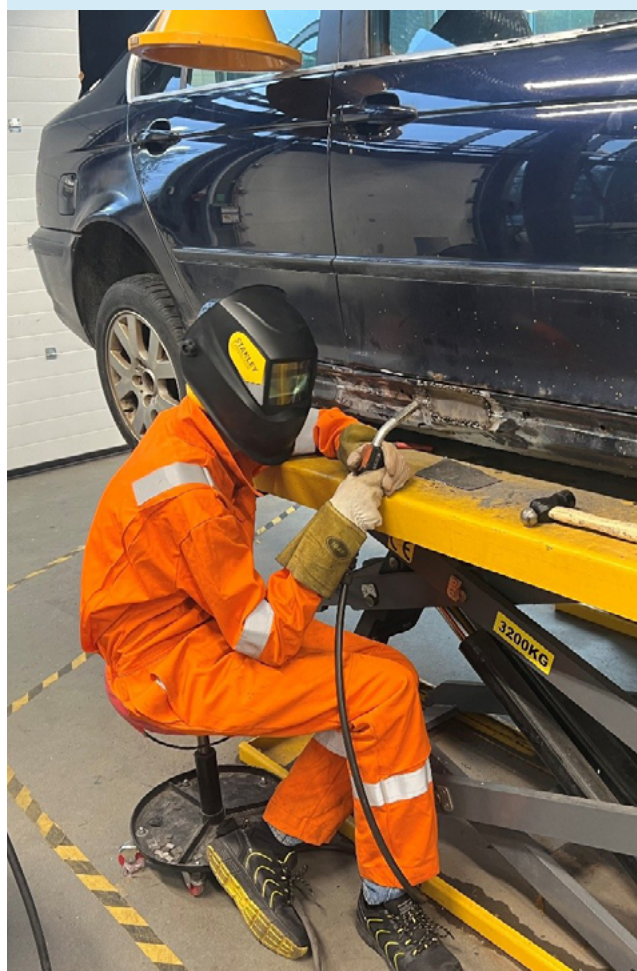
- Elevene opplever økt mestring, trygghet og sosial tilhørighet i grupper.
- TEK-gruppa gir særlig sterk mestring, motivasjon og økt innsikt i yrkesfag.
- Ressurspersonene skaper tryggere overganger og tettere elevkontakt.

 Siljan kommune

Siljan kommune

Kontaktperson Hege Ekornrød Ulsnes,
prosjektleder, tlf.: 41 69 01 56

Suksessfaktorer

Tiltaket lyktes fordi elever fikk systematisk og relasjonsbasert oppfølging av stabile ressurspersoner, kombinert med praktiske læringsarenaer og samarbeid med frivilligheten. Tidlig innsats og støtte i overgangene styrket mestring, motivasjon og sosial tilhørighet

«Grappa er den eneste grunnen til at jeg trives på skolen.»

- Ansatte vurderer ressursteam som nyttig, men ønsker større synlighet og bedre forankring.

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Samarbeidet med frivilligheten, samt nye tverrfaglige strukturer gjennom ressursteam og miljøterapeutisk team har vært avgjørende for å nå målene. Oppfølgingstjenesten og ungdomsskolen har etablert et tettere og mer systematisk samarbeid og ser nytten av dette.

Praksishistorie

Ressursperson fra frivilligheten forteller: «Da vi startet TEK-gruppa, visste vi ikke helt hvor reisen ville gå. Ungdommene skulle restaurere en gammel bil sammen med oss – og selv om bilen ikke ble ferdig, skjedde noe enda større. Uke etter uke så vi hvordan tryggheten vokste. De begynte å ta initiativ, tulle, samarbeide og være stolte av det de fikk til. En av guttene, som i starten nesten ikke turte å prate, blomstret. Han tok mer plass, våget mer, og begynte å snakke om yrkesfag som en ekte drøm. Det var mestringen, ikke bilen, som endret hverdagen deres – og den tok de med seg inn i skolen med ny motivasjon og tro på seg selv.»

Veien videre

Det miljøterapeutiske teamet, samarbeidet med frivilligheten og den nære dialogen med OT vil bestå for å sikre kontinuitet rundt de sårbare elevene. Erfaringene fra praktisk arbeid og den positive sosiale effekten av mindre grupper tas med inn i skolehverdagen for å gi flere elever mestringsopplevelser og økt tilhørighet.

[Les mer om prosjektet på Siljan kommunes nettsider.](#)

Rocket-Man

Beskrivelse av tiltaket

Rocket-Man driver aktivt forebyggende arbeid mot utenforskap for ungdom mellom 12 og 18 år. Vi er en fritidsarena som ønsker å fange opp ungdommer som står i fare for å falle utenfor fellesskapet, eller som strever med å finne sin plass i livet. Gjennom fellesaktiviteter og oppfølging av egen «storesøster/storebror» med fokus på tilhørighet, trygghet og mestring, får ungdommene kjenne på tilhørighet og bygge framtidstro i et godt og trygt miljø sammen med andre ungdommer.

Vi er den gode flokken!

Gjennom vårt arbeid med å utvikle og definere «Rocket-Man konseptet» ønsker vi å gjøre det lettere for andre å starte egne Rocket-Man avdelinger i sine kommuner og på den måten forsterke arbeidet for inkludering og framtidstro hos sine ungdommer.

Viktigste punkter fra egenevaluering

I spredningsarbeidet i oppstarten har vi erfart at en enkel og tydelig oppskrift er viktig. Det er avgjørende med god nok ressurs til daglig leder lokalt og et godt samarbeid med det etablerte lokale hjelpeapparatet. En Rocket-Man avdeling bør ha en ledelse i full stilling. Økonomisk forutsigbarhet er viktig men krevende å få på plass.

**Eidanger idrettslag
og Rocket-Man Norge**

Kontaktperson
Thomas Fjeldstad,
thomas@rocket-man.no, tlf.: 40 45 11 89

«Med Rocket-Man fikk jeg plutselig noe å glede meg til»

Rocket-Man ungdom, 15 år

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Lokalt er samarbeidet med hjelpeapparatet og laget rundt ungdommene helt sentralt. Samarbeidet mellom de ulike Rocket-Man avdelingene er også en viktig tilvekst. Vi har både månedlige møter for avdelingslederne og en årlig felles sommerleir.

«Fallgruver» – praksishistorie

En ny avdeling startet med god økonomi og bemanning, men manglet formalisert samarbeid med kommunen. Over tid førte svake relasjoner til at økonomisk og praktisk oppfølging av ungdommene ikke fungerte, og avdelingen ble lagt ned. I en annen Rocket-Man-avdeling i kommunal regi ble rollen som daglig leder utvannet av andre oppgaver, uten at dette ble prioritert eller justert. Arbeidet stoppet dermed opp. Erfaringene viser tydelig behovet for klare rammer, ansvar og samarbeidsavtaler ved oppstart av nye avdelinger, noe som er innarbeidet i Rocket-Mans konsepthåndbok.

Suksessfaktorer

Samspeillet og relasjonene mellom ungdommer og aktivitetsguidere («storesøsken») er Rocket-Mans viktigste suksessfaktor. «Storesøsken» som er trygge og gode i rollen sin utgjør bærebjelken i et velfungerende Rocket-Man.

Veien videre

Rocket-Man Norge er etablert som sentralledd. De skal rekruttere og bistå nye avdelinger. Slik vil flere kommuner kunne forbedre og utvide sitt tilbud til ungdom og gi forebyggingsarbeidet et nytt ben å stå på. Vi har også utarbeidet en konsepthåndbok for Rocket-Man. En tydeligere definert økonomisk modell er det sentrale punktet i arbeidet videre.

Seeds of empathy

Beskrivelse av tiltaket

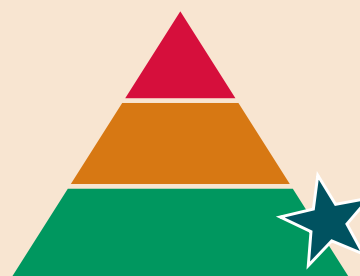
Notodden kommune innførte det canadiske programmet Seeds of Empathy, i barnehagene. Målet med tiltaket er å styrke sosial og emosjonell kompetanse hos barna for å skape mer inkluderende samfunn på sikt. Programmet består av tre elementer som implementeres i barnehagehverdagen:

- Lesestund og aktiviteter med spesielt utvalgte bøker om relevante temaer.
- Familibesøk med spedbarn og foresatt ti ganger i året der barnehagebarna, via observasjon og refleksjon omkring spedbarnet, lærer å snakke om, tolke og håndtere følelser.
- Kompetanseheving i personalet. Programmet består av ti temaer; selvregulering, demokrati, mangfold, gjensidig respekt, likestilling, likeverd, livsmestring og helse. gjennom risikofri læring.

Viktigste punkter fra egevaluering

Egevalueringen viser at personalet opplevde fokus på empati, sosial og emosjonell kompetanse, prososial adferd og positiv tilnærming til bøker som verdifullt. Foreldrene til spedbarnet var stolte, og barnehagebarna var åpne, undrende og engasjerte. Barnehagebarna relaterte bøkene til egne erfaringer og viste empati.

Samarbeidet med den canadiske organisasjonen Seeds of Empathy var utfordrende grunnet topptung organisasjon, uforutsigbare kostnader og lite tilpasning til norsk kontekst, samarbeidet er derfor avsluttet.

Notodden kommune

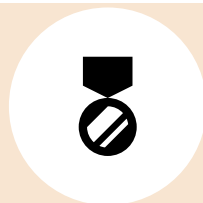
Kontaktpersoner

Gry S. Kvitting, virksomhetsleder
barnehage, tlf.: 41 42 30 39

Signe Hordvei, folkehelsekoordinator,
tlf.: 94 18 65 35

Åshild Bergstøl, virksomhetsleder
helsestasjonen, tlf.: 97 05 03 25

Suksessfaktorer

- Økt systematisk arbeid med sosial og emosjonell kompetanse i barnehagen, med hovedvekt på empati, inkludering, toleranse, relasjoner og økt robusthet.
- Nye verktøy til gode og innholdsrike samlinger med barna.

«Jeg ønsker at mange er glad i Emilie»

–Erik 4 år om spedbarnet

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Seeds of empathy har skapt et nytt og tettere samarbeid mellom frivillige, folkehelsekoordinator, helsestasjonen og barnehagene i kommunen. Samarbeidet har fungert godt i praksis og kommer til fortsatt å være en samarbeidsarena fremover.

Praksishistorie

I en lesestundene forteller et barn: «Det er ingen som har sagt de er glade i meg». Et annet barn legger armen rundt han og sier: «Jeg er jo glad i deg». Etter lesestunden går de sammen og holder rundt hverandre. Handlingen viser empati og inkludering.

I en annen lesestund opplevde personalet at barna viste stor forståelse av empati: «Et av barna forteller at han ble så lei seg da katten hans forsvant ute i skogen og døde. Så forteller vennen hans om en gutt på nyhetene som døde i skogen. Barna reflekterte omkring at gutten var redd og frøys og om foreldrene som var veldig lei seg fordi de mistet barnet sitt». Her viste barna et godt utviklet språk for følelser og empati.

Veien videre

Personalet i barnehagen har fått større forståelse for bruk av bøker som verktøy i samtale med barn. Det vil bli lest flere bøker som inspirasjon til gode samtaler. Et viktig læringspunkt har vært å møte barns delinger med en ubetinget anerkjennelse, uten å gradere. Dette har vist seg krevende i praksis, men erfaringen tas med videre. Programmet har ført til at barnehagene vil jobbe enda mer på tvers av aldersgruppene.

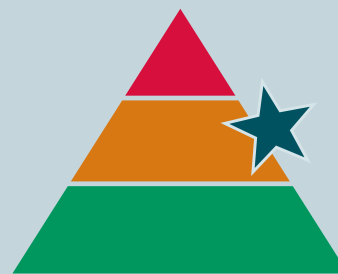
Tilpasset opplæring i språk og arbeidslivskultur

Beskrivelse av tiltaket

Prosjektet har vært delt i to grupper som møttes ukentlig for å styrke norskferdigheter og kunnskap om norsk arbeidsliv. Begge grupper hadde behov for mer språkopplæring for å kunne bli fagarbeidere, og de fleste deltakerne var innen helsearbeiderfaget. Norsk lærer fra Nav Bamble var innleid i en liten stilling og fulgte opp deltakerne med fysiske samlinger hver uke, med fokus på skriftlige og muntlige ferdigheter samt fagspråk. OKOS sin digitale opplæringsbok, basert på VG3-læreplanen og brukt av alle lærlinger, har vært et sentralt verktøy. Deltakerne trente også praktisk på prøvestasjon i helsearbeiderfaget sammen med ansatte fra opplæringskontoret, med vekt på faguttrykk og prosedyrer som kreves til fagprøven. Tiltaket var et ekstra tilbud til lærlinger som ønsket bedre norskferdigheter.

Viktigste punkter fra egenevaluering

- Deltakelsen har krevd betydelig egeninnsats fra kandidatene.
- Mindre grupper og flere lokasjoner har gitt gode arbeidsforhold.
- Arbeidsgivere har vist fleksibilitet ved å gi kandidater fri i arbeidstiden til norskopplæring.
- God relasjon mellom lærer og deltakere har bidratt til trygghet i læringsmiljøet.

Opplæringskontoret for offentlig sektor i Telemark

Kontaktperson

Torill Gulløy, tlf. 48 11 98 31

Suksessfaktorer

Trygge læringsarenaer og gode relasjoner har vært sentralt. Åpne rom for spørsmål og enkel tilnærming til stoffet har styrket læringen. Mindre grupper har gjort dialog lettere. Bruk av OKOS sin digitale opplæringsbok har gitt nyttig støtte i undervisningen.

«Det enkle er ofte det beste»

– norsklærer tilknyttet prosjektet

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Bedre samarbeid mellom skole, opplæringskontor, norsklærer og KIE i Skien kommune har styrket forståelsen av viktigheten av gode norskkunnskaper for å kunne bli fagarbeider.

Praksishistorie

En kandidat sto uten lærlingplass på grunn av svake norskerfardigheter og fikk heller ikke videre vikariat etter sommerjobb. Vedkommende startet derfor et Vg3-løp på skole, fulgt av praksis i helsesektoren med hovedfokus på å styrke norskspråket. Dette førte til lærlingplass, og kandidaten fikk videre oppfølging i språk og norsk arbeidsliv gjennom hele læretiden. Etter to år bestod kandidaten fagprøven med resultatet «meget godt». Deltakeren har deltatt i begge gruppene og fått ekstra undervisning av norsklærer samt tett oppfølging fra opplæringskontoret.

Veien videre

Det vil fortsatt være behov for ekstra norskopplæring for enkelte lærlinger. Med ny modulstrukturert voksenopplæring vil mye av språkopplæringen skje på skole før lærekontrakt, noe som er relevant siden de fleste deltakerne hos oss er voksne. Denne endringen gjør at når samarbeidet med norsklærer avsluttes vil OKOS ta større ansvar for praktiske ferdigheter, prosedyrer og fagspråk, med prøvestasjonen som fast læringsarena. Den digitale kompetanseboken vil fortsatt være et sentralt verktøy.

Trygg ungdom – FROG online

Beskrivelse av tiltaket

Via tilskuddet fra TFK har vi oppgradert den digitale Plattformen til lyk-z metoden FROG. Halve oppgraderingen er ferdig testet og rullet ut. Dette har resultert i ca.150 nye brukere i årene 2022 – 2025.

Vi har utviklet enda et Livskart som deltakerne jobber med inne på plattformen samtidig som de deltar på FROG-kurs. Livskartet er et unikt utarbeidet dokument, egnet i en søkeprosess inn mot arbeid, skole eller annen aktivitet. Ved å utvikle et Livskart til hvert FROG-kurs vil vi fra nå av kunne forvente en enda mer skreddersydd oppfølging av hver deltaker.

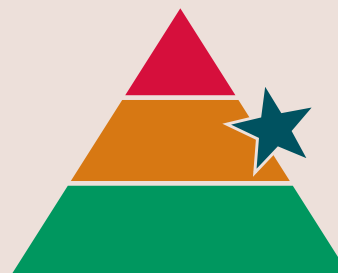
Vi programmerer nå AI-motoren som vi videre skal trene opp i coachingprinsippene. Dette vil lede til spillutviklingen. I tillegg har vi produsert en håndfull filmer med demoer av øvelsene våre. Dette vil i løpet av 2026 føre til en forbedret oppfølging av nye FROG-trenere rundt i Norge.

Viktigste punkter fra egenevaluering

Undersøkelser blant trenere og ungdom viser at plattformen oppleves som nyttig, og at livskartet er mest brukt. Oppslagstavlen brukes minst. Funnene peker på behov for videre utvikling av livskartet, biblioteket og funksjonaliteten, samt behovet for flere undersøkelser fremover.

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Vi har nå for tredje gang fått bevilget midler fra Skien kommune for å tilby et femdagersprogram for unge voksne, hvor plattformen står

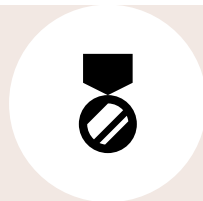
lyk-z & døtre as

Kontaktperson

Vera Lykseth, tlf. 92 03 03 22

Foto: Vera Lykseth

Suksessfaktorer

- Igangsetting av spørreundersøkelser og egnevaluering.
- Samlingene med representanter fra de ulike tiltakene og undervisningen fra TFK.
- Forsterket bruk av plattformen internt og blant lisenstakerne
- Forsterket opplæring av plattformen.
- Avsatt tid internt til søkelys på dette.
- Vårt gode nettverk for sparring og tilbakemeldinger.

«Dette var et intuitivt verktøy, det var lett å svare og jeg må være tydelig med meg selv».

– Tilbakemelding på Livskartet

Foto: Trond Holte

sentralt. Vi har også mottatt midler fra Sparebankstiftelsen Telemark for sluttstilling av oppgraderingen.

Suksesshistorie

Vi opplever at hele prosjektet har bragt til live nødvendige endringer internt i lyk-z og digitalt, noe som også påvirker våre kunder og sluttbrukere. Internt har vi fått samlet oss om veien videre for Livskartet og plattformen som helhet. Vi har lenge hatt ønsker og ideer for hvordan en digital modernisering av dette produktet skal se ut, og nå er det satt ut i livet. Vår suksesshistorie handler også om at når vi har søkelys på noe, forsterker og forplanter det seg utover. Det gjør våre kunder (lisenstakere) mer skjerpet når de presenterer plattformen for deltakerne. Dette har ført til at deltakerne tar arbeidet inne på plattformen (Livskartet) mer på alvor, og gjør sluttproduktet fyldigere og gir deltakerne større eierskap til det ferdige Livskartet. Vi kjenner på en større stolthet av å presentere plattformen fordi den har forbedret funksjonaliteten og designet, og hører nå til i vår moderne verden.

Veien videre

- Veien videre er å rulle ut hele oppgraderingen og teste ferdig de nye elementene.
- Takket være denne forsterkede plattformen, vil vår utdanning av nye trenere bli mer digital. Dette frigjør ressurser og gir oss mulighetene til å arbeide mer lokalt.
- Vi vil fortsette prosess og tankegang rundt AI med systemarkitekt. Neste steg er å trene opp AI til å forstå coachingspråket.
- Vi vil fortsette med filmatisering av verktøy og metode og laste opp alt vi har ferdig redigert, samt filmatisere og klargjøre resten av våre verktøy.

Tverrfaglig samarbeid etter SE/IPS metode i lostjenester rettet mot ungdom

Beskrivelse av tiltaket

Prosjektet har hatt som mål å forankre og implementere IPS/SE-metodikk på tvers av tjenester som støtter ungdom inn i ordinært skole- og arbeidsliv. Metodikken bygger på tett individuell oppfølging, medvirkning, samarbeid og rask overgang til ordinære arenaer.

Implementeringen har ført til et mer strukturert samarbeid mellom Oppfølgingstjenesten, Nav Bamble og Frisk Bris, med felles enighet om at IPS/SE skal være den metodiske tilnærmingen.

Samarbeidet er forankret gjennom Partnerskapsløftet, som sikrer en tydelig og varig struktur for videre innsats.

Viktigste punkter fra egevaluering

- Lurt å forenkle metodikkens 8 IPS/SE prinsipper til 3, med mål om at det skal bli håndgripelig og lettere skape felles eierskap for samarbeidspartnere.
- Regelmessige og systematisk løfting av IPS- metodikk i fagmøter og styringsgrupper for felles forståelse og eierskap.

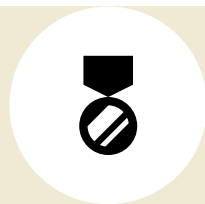

FRISK BRIS

Bamble kommune / Frisk Bris

Kontaktperson:

Henning Bergeland, tlf. 41 58 86 95

Suksessfaktorer

- Innføring i IPS/SE metodikk på alle systemnivå.
- Konsensus om IPS/SE metodikken på ledernivå gjennom partnerskapsløftet.

«Opplever at bruken av IPS/SE i samarbeid med andre tjenester fungerer veldig bra og jeg liker tanken om at en skal jobbe med hverandre mot felles mål. Fint å få kunnskap fra andre tjenester og å kunne sitte sammen og komme med nye tanker og ideer. Dette er så viktig og det vises tydelig ved at de ulike tjenestene inviteres inn»

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Styrket samhandling mellom NAV Bamble, Oppfølgingstjenesten og Frisk Bris.

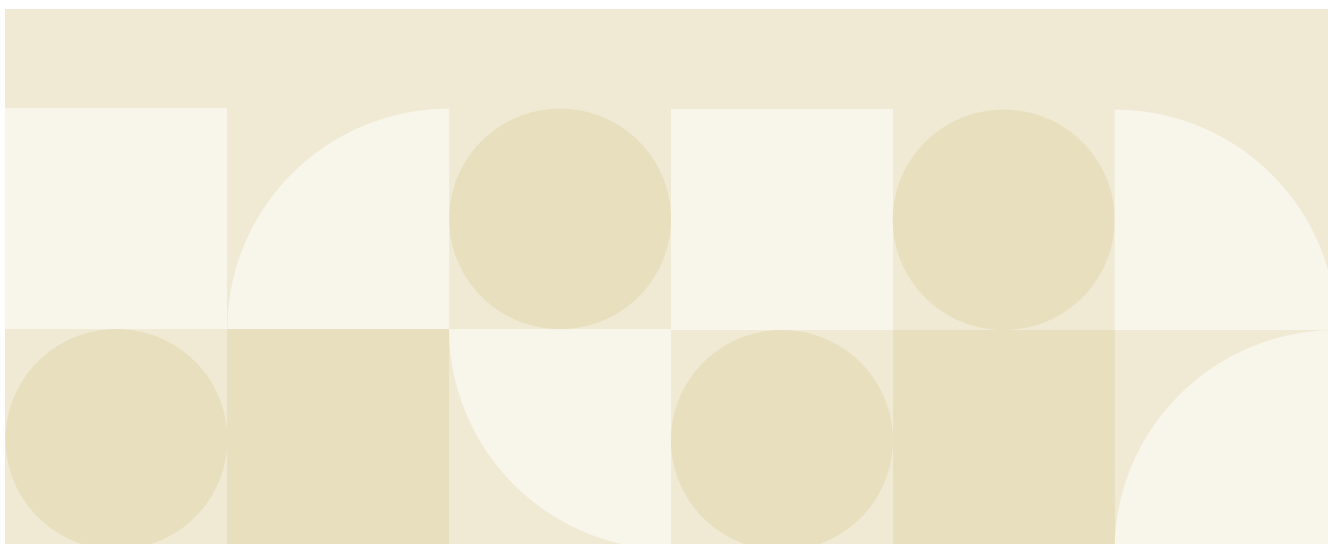
Praksishistorie

Ansatt ved samarbeidspartner forteller om IPS/SE:

«Det tverrfaglig samarbeidet har medført at vi ser på ungdommen som «våre ungdommer» og bruker hverandres, ressurser og tilbud for den enkeltes behov.»

Hva videreføres etter tilskuddsperioden?

Samarbeidet mellom NAV, OT og Frisk Bris er forankret gjennom partnerskapsløftet. For å fortsette med å holde IPS-metodikken aktuell i samarbeidet, vil avdelingsleder ved Frisk Bris fortsette som koordinator i partnerskapsløftet og jobbe systematisk for at dette er metodikken som prioriteres/ brukes i måten en jobber med ungt utenforskap på.

Ung Framtid – Psykisk helse og familiestøtte

Beskrivelse av tiltaket

Gjennom Ung Framtid har Kragerø kommune etablert Psykisk helse og familiestøtte - en gratis lavterskeltjeneste for barn og unge i alderen 0-25 år og deres familier. Dette er et tverrfaglig sammensatt team, med bred kompetanse innen psykisk helse og arbeid med barn, unge og familier. Målet vårt er å bidra til at barn, unge og foreldre gis støtte og hjelp til å mestre egne liv på måter som fremmer god psykisk helse. Teamet tilbyr støtte og veiledning, og gir oppfølging både i gruppe og individuelt. Dette gjøres gjennom ulike tiltak:

- Kontaktpunkt for innbyggere og ansatte.
- Tverrfaglig inntaksteam som fordeler saker.
- Temakvelder: åpne undervisninger.
- Foreldregrupper og foreldreveiledning.
- Kurs og grupper for barn og unge.
- Samtaletilbud.
- Samarbeid med andre tjenester.

Viktigste punkter fra egenevaluering

- Prosjektet er godt forankret i organisasjonen.
- De ansatte føler seg godt involvert.
- Medvirkning fra målgruppa har vært svært verdifull, men kunne trolig ha vært gjort enda mer systematisk over tid for å skape mer verdi.
- Kommunens økonomiske situasjon gjør det krevende å utvikle nye tjenester, både med tanke på rammer og endringsvilje.
- Tiltaket er ønsket, og det er tro på tiltakets effekt.
- Utprøving av tiltak har vist godt oppmøte hos målgruppa.

Kragerø kommune

Kontaktperson

Solveig Stige, tlf.: 95 94 35 59

Suksessfaktorer

- God forankring i organisasjonen
- Medvirkningsaktiviteter og grundig innsiktsarbeid som ga et viktig innblikk i utfordringsbildet
- En velfungerende prosjektgruppe med tett samarbeid og faste møter
- Jevnlig dialog med og informasjon ut til berørte aktører

«Kommunens tverrfaglige kompetanse benyttes tidligere og bidrar slik til å styrke barnets beskyttelsesfaktorer»

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Teamet består av ansatte fra helsestasjon, barnevern, psykisk helse og rus, kommunepsykolog, NAV og skole, som ikke tidligere har samarbeidet inn i et slikt tiltak.

Praksishistorie

Et av tiltakene i teamet er en ny foreldregruppe for foresatte med barn med alvorlig skolefravær. Gruppen ledes av fagpersoner, og hver måned har et nytt fokusområde som skal støtte foresatte i deres rolle og gi innsikt i hvordan man kan håndtere utfordringer knyttet til skolefravær. Det har vært stor interesse for å delta i gruppen, og det har vært 15-20 foresatte på hver samling. Gjennom gruppebasert oppfølging har kommunen kunnet bruke ressurser mer effektivt enn ved individuell oppfølging alene. Foreldrene rapporterer om økt kompetanse og trygghet i møte med barnas utfordringer. Samholdet og erfaringsdelingen i gruppen har redusert opplevelsen av å stå alene, og styrket foresattes rolle.

Veien videre

Vi ser at vi kan øke tverrfaglig samhandling til det beste for barn og unge ved å bruke interne ressurser på tvers av tjenester på nye måter. Erfaringen er også at nye, virksomme tiltak er lettere å iverksette når vi bruker kompetanse og ressurser på tvers. I tillegg har vi hatt stort fokus på brukermedvirkning og samskaping i Ung Framtid, og vi tar med oss ny lærdom når det gjelder metodikk i utviklingsarbeidet vårt.

Ungt innenforskap

Beskrivelse av tiltaket

I dette prosjektet har Seljord folkehøgskole og Rehabiliteringssenteret AiR samarbeidet for å forstå mer om hva unge voksne strever med, og hvordan tjenestene våre kan bidra til økt inkludering og mestring. Målet har vært å styrke unges opplevelse av tilhørighet og evne til å inkludere andre. Universitetet i Sørøst-Norge har bidratt med oppdatert kunnskap om utenforskap blant unge i Telemark.

Prosjektgruppa har utviklet et kartleggingsverktøy som viser hva unge strever med og hva ansatte bør være oppmerksomme på. Sammen med elever har vi utviklet SNAKKES, et samtaleverktøy med kort som åpner for gode refleksjoner om framtid, livskvalitet, utvikling og sosiale forhold. De unge skal selv velge seg kort som de vil ta med inn i samtalen. SNAKKES-timer er implementert som elevsamtaler ved Seljord folkehøgskole.

Viktigste punkter fra egenevaluering

Lærerne opplever at elevene stiller forberedt og at de er aktive i samtalen. SNAKKES er også blitt godt tatt imot av elevene. Fra sluttevaluering i prosjektet ble elevene invitert til å svare anonymt på en undersøkelse. Skala 1-5

- Hvor fornøyd er du med på SNAKKES-timen du akkurat hadde? Gjennomsnitt: 4,4
- I hvilken grad opplevde du at SNAKKES-timen handlet om ting som betyr noe for deg? Gjennomsnitt 4,2

Seljord Folkehøgskole

Kontaktperson

Lill-Katrin Nyhus, seniorrådgiver ved Nasjonalt kompetansesenter for arbeidsrettet rehabilitering, tlf.: 98 61 99 87

Suksessfaktorer

Brukermedvirkning sikret relevans. Det tverrfaglige samarbeidet mellom AiR og Seljord FHS styrket det faglige grunnlaget og bidro til mer gjennomarbeidede løsninger. God forankring hos både målgruppe, ansatte og ledelse sikret en god implementering

Nye samarbeidsformer som er blitt etablert

Gjennom prosjektet har organisasjonene fått god kjennskap til hverandre og vil ha lav terskel for å kontakte hverandre. Organisasjonene kan dra nytte av hverandre for å ha kjennskap til aktuelle tjenester som kan være nyttige for ungdommer/unge voksne.

Praksishistorie

Den største styrken i dette prosjektet har vært brukermedvirkning. Både for å utvikle kartleggingsverktøyet og samtaleverktøyet SNAKKES har vi involvert elever og stipendiater ved Seljord folkehøgskole. I praksis har dette blitt gjennomført med arbeidsverksteder der elevene har jobbet individuelt og i grupper for å komme med innspill til alt fra farger og design til overordnede temaer, spørsmål og ordvalg. Erfaringene våre er at dette har styrket treffsikkerheten mot målgruppen og økt relevansen for de unge. Denne måten å jobbe på har gitt stor og uunnværlig merverdi i dette prosjektet og vil også gi nytteverdi til fremtidig tjenesteutvikling i organisasjonene.

«Viktig å snakke om tiden etter folkehøgskolen – kommer til å savne det. Går fra å være omringa av folk til å være helt alene».

Veien videre

SNAKKES er implementert i årshjulet på Seljord folkehøgskole og videreføres etter prosjektet. AiR har fått kortene og ser nå på hvordan en tilpasset versjon kan brukes i deres tilbud for unge voksne. Tidligere kompetansedeling og hospitering brukes til å videreutvikle tjenestene internt i organisasjonene. Det jobbes nå med å legge til rette for at SNAKKES kan brukes av andre folkehøgskoler som ønsker et konkret verktøy for å styrke inkludering.

[Se film om «Snakkes» på telemarkfylke.no.](https://telemarkfylke.no)

Kan ikke nå, jeg har
SNAKKES!

Tilbakemeldinger fra prosjektledere

«Midlene fra fylkeskommunen har vært avgjørende for vårt arbeid med holdninger, samarbeid og inkludering. Organisering, tilrettelegging og faglige innspill har gitt uvurderlig støtte i utviklingen av universelle tiltak.»

– Trond Garborg, Kraftkollektivet

«Deltakelsen i fylkeskommunens prosjekt har styrket både konseptet og organisasjonen vår betydelig. Arbeidet har gjort oss mer bærekraftige og bedre rustet til å inkludere flere ungdommer og spre tilbudet til nye kommuner.»

– Thomas Fjeldstad, Rocket Man

«Støtten fra fylkeskommunen har gjort det mulig å starte Mestringsprosjektet og samarbeide med seks grunnskoler om kompetanseheving og inkluderende tiltak. Arbeidet med inkluderende læringsmiljø, særlig for elever med lærevansker, er viktig for å forebygge utenforskap og bidra til mestring videre i livet.»

– Hanne Staver Slette-meås,
Mestringsprosjektet

«Prosjektmidlar over tid har vore avgjerande for utviklinga av Vinje kommunes tverrfaglege læringsmiljøteam. Teamet er no operativt, jobbar førebyggjande i heile oppvekstsektoren og blir vidareført etter prosjektslutt, med verdifull støtte frå fylkeskommunen innan kompetanseheving og erfaringsdeling.»

– Anders Sandvik, Læringsmiljøteamet,
Vinje kommune

Telemark
FYLKESKOMMUNE

Postadresse
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse
Torggata 18
3717 Skien

Kontakt
35 91 70 00
post@telemarkfylke.no

